

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ - Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

Υποέργο 1 «Εκπαίδευση Ενηλίκων»

Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»

Π 1.1.1 Προγράμματα σπουδών ενηλίκων

2^{ος} κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Φεβρουάριος 2013 – Απρίλιος 2013

Αθήνα 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.1.1 Προγράμματα σπουδών ενηλίκων

Σελίδα 2 από 23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα Εγγράφου

Αριθμός Παραδοτέου	Π 1.1.1
Τίτλος Παραδοτέου	Προγράμματα σπουδών ενηλίκων
Αριθμός Πακέτου Εργασίας	ΠΕ 1.1
Τίτλος Πακέτου Εργασίας	Σχεδιασμός και Προγραμματισμός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
Υποέργο	1- Εκπαίδευση Ενηλίκων
Δράση	1 - Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες
Πράξη	2 – Η Πολιτεία και ο Πολίτης
Μήνας Συμβατικής Παράδοσης	Ιανουάριος 2013
Ημερομηνία Ολοκλήρωσης	10/01/2013
Κατάσταση	Τελική
Έκδοση	1
Σελίδες	24

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.1.1 Προγράμματα σπουδών ενηλίκων

Σελίδα 4 από 23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πίνακας περιεχομένων

Εικόνα Εγγράφου.....	3
Εισαγωγή	7
1. Θεματικό Πεδίο 1: Φιλοσοφία και σύγχρονη προοπτική.....	9
1.1. Φιλοσοφία, οικονομία και πολιτική: Αντινομίες και προοπτικές (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου).....	9
1.2. Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	10
1.3. Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της φιλοσοφίας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου).....	10
1.4. Φιλοσοφία και γλώσσα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	11
2. Θεματικό Πεδίο 2: Επιστήμες και τεχνολογία	13
2.1. Φυσικά φαινόμενα: Ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου).....	13
2.2. Από το Big-bang στο σήμερα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	14
2.3. Ηθική και επιστήμη: Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	14
2.4. Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	15
3. Θεματικό Πεδίο 3: Πολιτισμός και δημιουργία	17
3.1. Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	17
3.2. Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: Παρεμβάσεις και αναδιατάξεις (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου).....	18
3.3. Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	19

Σελίδα 5 από 23

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.4. Τεκμήρια πολιτισμού: Μνήμη και προοπτική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	19
4. Θεματικό Πεδίο 4: Η Πολιτεία και Πολίτης.....	21
4.1. Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία; (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	21
4.2. Από τον πολίτη της πόλης-κράτους στο σύγχρονο πολίτη (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου).....	22
4.3. Αρχές και αξίες της πολιτειακής παιδείας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)	22
4.4. Η τέχνη (;) του κυβερνάν (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου) .	23

Εισαγωγή

Ο εν λόγω κύκλος εκπαιδευτικών προγραμμάτων περιλαμβάνει εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες με αντικείμενο τη φιλοσοφία, το ρόλο της στην καθημερινή ζωή και στο αξιακό σύστημα και πολιτιστικό περιβάλλον της κοινωνίας.

Η Δράση 1, με τίτλο «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες», στοχεύει στην καλλιέργεια γνωστικών και αναλυτικών δεξιοτήτων των πολιτών και στην ενίσχυση της συμμετοχής τους στο κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι. Επιδιώκεται επίσης η ανάδειξη μορφών πολιτιστικής παρέμβασης και δημιουργίας που θα συνδράμουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην ενδυνάμωση των σχέσεων ανάμεσα σε πολίτες και πολιτεία. Για την υλοποίηση αυτών των σκοπών αξιοποιείται ο φιλοσοφικός στοχασμός και η πλούσια γνωστική παρακαταθήκη της Πλατωνικής σκέψης. Η επικαιροποίηση του σχετικού φιλοσοφικού στοχασμού δεν παρέχει μόνο εργαλεία για την αντιμετώπιση άμεσων και πιεστικών συλλογικών προβλημάτων, αλλά διαμορφώνει παράλληλα όρους για νοητικά εναργέστερες επεξεργασίες των σύνθετων κοινωνικοπολιτικών προβλημάτων που ανακύπτουν στο σύγχρονο κόσμο. Στο πλαίσιο του 2ου κύκλου των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενεργοποιήθηκαν τα εξής τέσσερα (4) θεματικά πεδία:

1. Θεματικό Πεδίο: Φιλοσοφία & Σύγχρονη Προοπτική.
2. Θεματικό Πεδίο: Επιστήμες & Τεχνολογία.
3. Θεματικό Πεδίο: Πολιτισμός & Δημιουργία.
4. Θεματικό Πεδίο: Πολίτης & Πολιτεία.

Καθένα από τα θεματικά πεδία περιλαμβάνει εβδομαδιαίες διαλέξεις, επιτόπια μαθήματα/ξεναγήσεις και εργαστήρια (workshops). Έμφαση δίνεται στη διαλεκτική παράθεση και βιωματική κατάκτηση της γνώσης, καθώς και στη σύνδεσή της με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Οι εβδομαδιαίες διαλέξεις διαρθρώνονται βάσει επιμέρους ενοτήτων τις οποίες αξιοποιούν οι εκπαιδευόμενοι προκειμένου να καταρτίζουν το ατομικό τους πρόγραμμα σπουδών: επιλέγουν και παρακολουθούν ένα πλήρες θεματικό πεδίο, ή μία ή περισσότερες ενότητες από ένα ή περισσότερα θεματικά πεδία.

Σελίδα 7 από 23

Οι διδάσκοντες/ουσες των προγραμμάτων θα είναι ειδικευμένοι επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού τίτλου, μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων και επιστήμονες Ερευνητικών Ιδρυμάτων, καθώς και διακεκριμένοι διανοητές/καλλιτέχνες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1. Θεματικό Πεδίο 1: Φιλοσοφία και σύγχρονη προοπτική (παραδόσεις και εργαστήρια 136 ώρες)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου θεματικού πεδίου επιχειρείται να προσεγγισθούν ζητήματα της καθημερινότητας μέσα από το πρίσμα της φιλοσοφίας. Ιδέες, αντιλήψεις και θεωρίες μεγάλων φιλοσόφων αναβιώνουν στη σύγχρονη εποχή και αποδεικνύονται όχι μόνο επίκαιρες αλλά και αποτελεσματικές για την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο.

Το θεματικό πεδίο αποτελείται από τις εξής 4 θεματικές ενότητες:

1.1. Φιλοσοφία, οικονομία και πολιτική: Αντινομίες και προοπτικές (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Ανθρώπινες ανάγκες και σύγχρονη οικονομία: από τον «οίκο» στην «οικονομία».
- Παγκοσμιοποίηση πέρα από την οικονομία.
- Ηθική του Επιχειρείν.

Στόχος στην εν λόγω θεματική ενότητα είναι να αναδειχθούν από φιλοσοφική σκοπιά τα σύνθετα ζητήματα της οικονομίας και της πολιτικής, στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Η οικονομία ως ανθρώπινη δραστηριότητα που υπακούει σε κοινωνικοοικονομικές, ηθικές, πολιτισμικές και αξιακές παραμέτρους αποτελεί αντικείμενο προβληματισμού με κρίσιμες διαστάσεις στην τρέχουσα συγκυρία της κοινωνικοοικονομικής κρίσης. Ερωτήματα όπως οι ανθρώπινες ανάγκες στη δυναμική τους προοπτική, οι αντινομίες που αναφύονται στο πλαίσιο των σύγχρονων παγκοσμιοποιημένων οικονομιών και οι ηθικές/κανονιστικές προϋποθέσεις της επιχειρηματικής δράσης συνθέτουν πεδίο προβληματισμού με ανοιχτά ερωτήματα και κρίσιμες προεκτάσεις. Στις επιστημονικές αναζητήσεις της θεματικής ενότητας συγκαταλέγεται επίσης η δημιουργία ερεθισμάτων για αναστοχασμό αναφορικά με ένα περιβάλλον παγκόσμιας διασύνδεσης ατόμων, εθνών και κοινωνιών, πέρα από τις τρέχουσες μορφές και συνθήκες που επιβάλλει το κυρίαρχο οικονομικό παράδειγμα, καθώς και για το ρόλο που μπορεί να επιτελέσει το Πολιτικό στην επινόηση νέων μορφών οικονομικού και επιχειρηματικού πράττειν.

Σελίδα 9 από 23

1.2. Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Αρχές νομιμοποίησης και περιβάλλον αξιών.
- Ηθικό και νομιμότητα.
- Η αξιακή βάση της κοινωνικής συνοχής: πρότυπα ανάπτυξης και κρίση περιβάλλοντος, απασχόληση, εργασία, δουλειά και ελεύθερος χρόνος.
- Αισθητική και Τέχνη: δημόσιο και ιδιωτικό, πρωτότυπο και αντίγραφο.

Αντικείμενο στην εν λόγω θεματική ενότητα αποτελεί το ζήτημα των αξιών. Εξετάζονται επίσης ζητήματα νομιμοποίησης, ηθικής, αισθητικής και τέχνης, με σειρά αντιπαρατιθέμενα δίπολα εννοιών να αποτελούν πεδία διαμαχών αμείωτης έντασης μέχρι σήμερα: "δημόσιο-ιδιωτικό", "πρωτότυπο-αντίγραφο", "ορθόδοξο-ανορθόδοξο". Ειδικότερες ερευνητικές μέριμνες αναπτύσσονται αναφορικά με τις αξιακές προϋποθέσεις και τις οικονομικές και εν γένει υλικές παραμέτρους της κοινωνικής συνύπαρξης και συνοχής: οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, ελεύθερος χρόνος, απασχόληση, εργασία, δουλειά, περιβάλλον και φυσικοί πόροι. Στόχος είναι η ανάπτυξη ενός προβληματισμού για την κοινωνική συνύπαρξη ως σύνθετη διεργασία πολλαπλών διαδράσεων και με δυναμικό περιεχόμενο.

1.3. Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της φιλοσοφίας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Ο σύγχρονος πολίτης: Από την ασφάλεια της πόλης στην ανασφάλεια του σύγχρονου πολίτη.
- Κρίση νοήματος – κρίση ταυτότητας.
- Μελαγχολία, κατάθλιψη, μοναξιά.

Τα μείζονος σημασίας ζητήματα της κρίσης νοήματος, της ψυχολογικής απομόνωσης και ανασφάλειας του σύγχρονου πολίτη αποτελούν το επίκεντρο του προβληματισμού που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της εν λόγω θεματικής ενότητας. Αναζητούνται παράγοντες οι οποίοι υφαίνουν το περιβάλλον αποξένωσης στο σύγχρονο κόσμο και συντελούν στην κρίση νοήματος και ταυτότητας που δοκιμάζουν τα ατομικά και συλλογικά υποκείμενα. Η αποδιοργάνωση σχετικά σταθερών μέχρι πρότινος βεβαιοτήτων και συνθηκών, η ακύρωση περιβάλλοντος ασφάλειας και η καταθλιπτική

Σελίδα 10 από 23

απομόνωση που βιώνουν τα άτομα στις σύγχρονες «κοινωνίες χωρίς κέντρο» συνιστούν ενδεικτικές περιοχές ενδιαφέροντος. Με τη συνδρομή των φιλοσοφικών παρακαταθηκών επιχειρείται να ενεργοποιηθούν νοηματικοί και γνωστικοί πόροι που θα συμβάλουν στην αποκατάσταση νοημάτων, σημασιών και θεωρήσεων και θα διαμορφώσουν συνθήκες γόνιμου προβληματισμού.

1.4. Φιλοσοφία και γλώσσα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Γλώσσα και εξουσία.
- Γλώσσα – Διακρίσεις – Βία.
- Εναλλακτικές μορφές γλώσσας (αργκό, γλώσσα του σώματος, greeklish, κωδικοποιημένες μορφές γλώσσας).

Η γλώσσα ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας, κοινωνικής και συμβολικής διάδρασης και ως μηχανισμός παραγωγής νοήματος με ιστορικές και κοινωνικές αναφορές οριοθετεί το πεδίο των φιλοσοφικών αναζητήσεων στην εν λόγω θεματική ενότητα. Στόχος είναι να αναδειχθούν σχέσεις εξουσίας και να αναζητηθούν ιδιαίτεροι κώδικες κοινωνικής δι-αντίδρασης που συγκροτούνται με συγκεκριμένες γλωσσικές χρήσεις και από επιμέρους κοινωνικά υποκείμενα (αργκό, γλώσσα του σώματος, συναιρέσεις, greeklish, κλπ.).

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.1.1 Προγράμματα σπουδών ενηλίκων

Σελίδα 12 από 23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Θεματικό Πεδίο 2: Επιστήμες και τεχνολογία

(παραδόσεις και εργαστήρια 136 ώρες)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου θεματικού πεδίου επιχειρείται να προσεγγισθούν ζητήματα που άπτονται της ίδιας της επιστήμης ως πρακτικής ανάγνωσης και ερμηνείας του φυσικού κόσμου. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τοποθετούνται τεχνολογικές εξελίξεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο σύγχρονο κόσμο και επηρεάζουν σημαντικά τις κοινωνικές σχέσεις και οπτικές, ενώ παράλληλα επισκοπούνται γνωστικές περιοχές που αφορούν στη μελέτη των φυσικών φαινομένων και των σύγχρονων ηθικών διλημάτων με τα οποία έρχεται αντιμέτωπη η σύγχρονη επιστήμη.

Το θεματικό πεδίο αποτελείται από τις εξής 4 θεματικές ενότητες:

2.1. Φυσικά φαινόμενα: Ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Ορισμοί.
- Ερμηνείες.
- Προβληματικές.

Τρία βασικά ερωτήματα συνθέτουν τους βασικούς άξονες προβληματισμού στην εν λόγω θεματική ενότητα: α) αν το Σύμπαν καθορίζεται από τυχαιότητα ή αιτιοκρατικές σχέσεις, β) κατά πόσο μπορεί να προβλεφθεί η πορεία του και γ) κατά πόσο έχει υπόσταση η έννοια της ελευθερίας της βούλησης. Τα ερωτήματα αυτά εξετάζονται με φιλοσοφική διάθεση υπό το πρίσμα των θετικών επιστημών. Παρουσιάζονται παραδείγματα από φυσικά φαινόμενα και αναλύονται οι συνέπειες κάθε θεωρίας στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων. Οι σχετικές επεξεργασίες περιλαμβάνουν θεματικές αναφορές σε βασικές έννοιες και ορισμούς των φυσικών φαινομένων που εξετάζονται, καθώς και την ανάπτυξη ενός προβληματισμού για τις μεθόδους και τις τεχνικές οι οποίες υιοθετούνται από τη σύγχρονη επιστήμη στη μελέτη τους. Ειδικότερες περιοχές προβληματισμού αποτελούν εξελίξεις στο χώρο των μαθηματικών, της στατιστικής, της κβαντομηχανικής, της θερμοδυναμικής και της βιοϊατρικής, ενώ εκτεταμένες αναφορές διενεργούνται για το ζήτημα της

Σελίδα 13 από 23

εξέλιξης των ειδών και του σχετικού φιλοσοφικού στοχασμού που αναπτύσσεται (Darwin, Marx, Freud).

2.2. Από το *Big-bang* στο σήμερα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Θέματα αστροφυσικής.
- Ζητήματα ανθρωπολογίας.
- Ανθολογώντας τα επιστημονικά Παραδείγματα.

Στη θεματική ενότητα εξετάζονται βασικά στοιχεία της δομής, εξέλιξης και των νόμων που διέπουν το Σύμπαν. Παρουσιάζονται θεμελιώδεις διαστάσεις και μονάδες του Σύμπαντος (ακτίνα γης, ακτίνα ήλιου, απόσταση γης ήλιου, ταχύτητα φωτός, έτος φωτός, τυπικό μέγεθος ενός γαλαξία, τυπικός αριθμός άστρων σε ένα γαλαξία και στο σύμπαν, κλπ), καθώς και η ειδική και γενική θεωρία της σχετικότητας πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η σύγχρονη κοσμολογία. Αναλύεται επίσης το μοντέλο που περιγράφει το σύμπαν όπως το παρατηρούμε σήμερα και οι λόγοι που δικαιολογούν την αντίληψή μας για τη μεγάλη έκρηξη, δηλαδή το Big- Bang. Εξετάζονται βασικές διεργασίες και ιδιότητες του Σύμπαντος (δημιουργία στοιχείων, υπόβαθρο κοσμικής ακτινοβολίας, ηλικία σύμπαντος, εξέλιξη και μέλλον σύμπαντος), η δημιουργία και τα στάδια εξέλιξης των άστρων, οι μαύρες τρύπες, το ηλιακό σύστημα, οι αστεροειδείς και οι μετεωρίτες, με στόχο να κατανοηθούν εξελίξεις στη σύγχρονη επιστήμη σχετικά με τους φυσικούς νόμους οι οποίοι διέπουν τον κόσμο όπως τον παρατηρούμε.

2.3. Ηθική και επιστήμη: Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Γενετική-βλαστοκύτταρα.
- Εξέλιξη της επιστήμης.
- Τεχνολογία και ποιότητα ζωής.

Αντικείμενο της θεματικής ενότητας είναι η ανάπτυξη κριτικού στοχασμού σε ζητήματα επιστημολογίας και ηθικής στην επιστήμη. Αξιοποιείται ο σχετικός

Σελίδα 14 από 23

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

φιλοσοφικός στοχασμός ώστε να αναδειχθούν κρίσιμες διαστάσεις των τρόπων λειτουργίας της επιστήμης, οι διασυνδέσεις της με το κοινωνικό περιβάλλον και οι απαντήσεις που διατυπώνει στα ζητήματα που απασχολούν τον σύγχρονο κόσμο. Εξέχουσα θέση στο σχετικό προβληματισμό καταλαμβάνουν βασικές αρχές της ηθικής φιλοσοφίας με στόχο να αναπτυχθεί διάλογος για τα ποικίλα ηθικά διλήμματα τα οποία ανακύπτουν στο πλαίσιο των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων. Πως, λόγου χάρη, οι επιστημονικές ανακαλύψεις επηρεάζουν τους τρόπους αξιολόγησης και οριοθέτησης των κοινωνικών και ατομικών προβλημάτων; πως διαμορφώνονται κριτήρια καθορισμού του ορθού και του λάθους; τι συνεπάγεται η αναμέτρηση με τα όρια της ανθρώπινης φύσης; Στόχος είναι να αναπτυχθούν συνθήκες διαρκούς ευαισθητοποίησης σχετικά με τα όρια, τις δυνατότητες, τις προκλήσεις, αλλά και τις αρνητικές επενέργειες οι οποίες ελλοχεύουν στην ανάπτυξη της επιστήμης στο πλαίσιο των σύγχρονων συνθηκών.

2.4. Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Εγκέφαλος και διαδίκτυο.
- Πληροφορία και γνώση.

Εξελίξεις στο χώρο της πληροφορικής και της ψηφιακής τεχνολογίας αποτελούν το αντικείμενο κριτικού στοχασμού στο πλαίσιο της εν λόγω θεματικής ενότητας. Εξετάζονται εξελίξεις όπως αυτές του παγκόσμιου διαδικτυακού ιστού (Internet) και των επιπτώσεων που προκαλούν στη σύγχρονη σφαίρα επικοινωνίας, στην ανταλλαγή πληροφοριών και στην παγκοσμιοποιημένη οικονομική δραστηριότητα. Αναλύονται ζητήματα τα οποία αφορούν στην παραγωγή λογισμικού (software) και των δυνατοτήτων τους, καθώς και συναφή θέματα όπως αυτά της ασφάλειας και της ιδιωτικότητας τα οποία ανακύπτουν με κρίσιμους για τη δημοκρατία όρους στο σύγχρονο κόσμο. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι πολλαπλές διαστάσεις και επενέργειες της σύγχρονης πληροφορικής και ψηφιακής τεχνολογίας, όπως επίσης οι δυνατότητες και οι ελλοχεύοντες κίνδυνοι από τη χρήση τους.

Σελίδα 15 από 23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.1.1 Προγράμματα σπουδών ενηλίκων

Σελίδα 16 από 23

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3. Θεματικό Πεδίο 3: Πολιτισμός και δημιουργία

(παραδόσεις και εργαστήρια 136 ώρες)

Ο πολιτισμός, η πολιτιστική παραγωγή και η ιστορική μνήμη που ενσωματώνει, η ατομική και συλλογική δημιουργία ως έκφραση κοινωνικών και ιστορικών συμφραζομένων, αποτελούν πεδία κριτικού στοχασμού στο πλαίσιο του εν λόγω θεματικού πεδίου. Ειδικότερες μέριμνες αναπτύσσονται για ζητήματα χώρου και κοινωνικών σχέσεων, καθημερινών πρακτικών πολιτιστικής παρέμβασης και ρύθμισης, καθώς και της μελέτης των ιστορικών τεκμηρίων που μαρτυρούν για οπτικές και αναγνώσεις οι οποίες συντελούνται στον παρελθόντα χρόνο. Η αξιοποίηση του φιλοσοφικού στοχασμού για τη μελέτη της πολιτιστικής παραγωγής αποτελεί όχημα για την κατανόηση των πολλαπλών ταυτοτήτων οι οποίες διαμορφώνονται με άξονα αναφοράς το ιστορικό παρελθόν και την πολιτιστική του έκφραση.

Το θεματικό πεδίο αποτελείται από τις εξής 4 θεματικές ενότητες:

3.1. Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Τέχνη και τεχνική.
- Περιηγήσεις στο χώρο του ωραίου.
- Η τέχνη ως αντίσταση στον απόλυτο ορθολογισμό.
- Η τέχνη ως παράθυρο στον κόσμο.

Το ζήτημα της αισθητικής και της καλλιτεχνικής δημιουργίας αποτελεί τον άξονα αναφοράς και προβληματισμού στην εν λόγω θεματική ενότητα. Αναπτύσσεται κριτικός στοχασμός αναφορικά με την τέχνη, το νόημα και το περιεχόμενό της στις σύγχρονες συνθήκες, ενώ ειδικότερες στοχαστικές αναζητήσεις αφορούν στο χώρο της αρχιτεκτονικής, των τεχνών και των τεχνικών, τις εικαστικές τέχνες και παρεμβάσεις, τον κοινωνικό και γεωγραφικό χώρο, τον κινηματογράφο και τη ζωγραφική. Για την προσέγγιση των σχετικών ζητημάτων αξιοποιείται κριτικά ο φιλοσοφικός στοχασμός και αναδεικνύονται διαστάσεις στο χώρο της αισθητικής και της δημιουργίας οι

Σελίδα 17 από 23

οποίες άπτονται της πολιτικής και των συνεπειών εξουσίας που αυτές κυοφορούν. Ιδεολογικές συνεπαγωγές και ερμηνευτικές οπτικές, ρητορικές κατεξουσιάσεις και αφηγηματικές φόρμες, συνθέτουν πεδία προβληματισμού με στόχο τον κριτικό διάλογο με προϊόντα του πολιτισμού και της κοινωνικής εμπειρίας.

3.2. Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: Παρεμβάσεις και αναδιατάξεις (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Αρχιτεκτονική και Ιδεολογία: Διάλογοι στο χρόνο.
- Αστικό περιβάλλον, αλλοτρίωση, αφομοίωση και νεωτερισμοί.
- Η Αθήνα ως χώρος και (κοινωνική) σχέση: Από την πόλη σε μητρόπολη και παγκοσμιούπολη.
- Μαθαίνω να βλέπω: Παράδοση και σύγχρονα ρεύματα

Στην εν λόγω θεματική ενότητα εξετάζεται ο χώρος όχι ως ουδέτερο πλαίσιο, αλλά ως μέσο ώστε να κατανοηθούν ευρύτερες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές διαδικασίες οι οποίες συντελούνται κατά την παραγωγή και τη διαχείρισή του. Πρόκειται ουσιαστικά για την ανάλυση των κοινωνικών σχέσεων οι οποίες διασυνδέονται με το χώρο και δη αυτόν της σύγχρονης πόλης, τη μελέτη των τρόπων με τους οποίους ο χώρος εγγράφεται και αλληλεπιδρά με κοινωνικές σχέσεις, την εξέταση των ποικίλων τρόπων διαμόρφωσης σχέσεων ανάμεσα σε άτομα και κοινωνικές ομάδες και πως αυτές εγγράφονται σε συγκεκριμένους τόπους, την ανάπτυξη ενός προβληματισμού με άλλα λόγια για το πως ο χώρος παράγεται σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτικά πλαίσια και, κατ' επέκταση, επηρεάζει και επηρεάζεται, συντελεί στην αναπαραγωγή κοινωνικών σχέσεων ή στην αποδυνάμωσή τους. Ειδικότερα ερωτήματα αφορούν στην αναζήτηση των σύνθετων σχέσεων εξουσίας, των αντιμαχόμενων ιδεολογιών, συμφερόντων, πρακτικών επιβολής και αντίστασης που δημιουργούν και αναδημιουργούν το χώρο της πόλης, καθώς και τον ευρύτερων τρόπων με τους οποίους είναι δυνατή η νοητική σύλληψη, ερμηνεία και συλλογική αναδιαμόρφωση του χώρου.

Σελίδα 18 από 23

3.3. Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Ο πολιτισμός ως κατάσταση και ως αξία.
- Αυτονόητα, αντινομίες και αναγκαιότητες.
- Τι πολιτισμός στην παγκοσμιοποίηση;
- Ταυτότητες, ιδιαιτερότητες και καθολικότητα.

Αντικείμενο της θεματικής ενότητας είναι η μελέτη του πολιτισμού στην καθημερινότητα. Προκειμένου να διαμορφωθεί γνωστικό περιβάλλον εξοικείωσης με τον σχετικό στοχασμό εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη εννοιών όπως κουλτούρα και πολιτισμός στον ευρωπαϊκό χώρο σε σχέση με τα διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα τα οποία καθόρισαν τη σημασία τους. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσεται παράλληλα και ένας εισαγωγικός στοχασμός στις φιλοσοφικές θεωρήσεις της έννοιας του χρόνου από την αρχαία ελληνική και πρωτοχριστιανική σκέψη έως τη μοντέρνα. Οι αναλύσεις αυτές επιτρέπουν να δημιουργηθεί το αναγκαίο θεωρητικό υπόστρωμα για την εξέταση των σύγχρονων πολιτισμικών εννοιών της μοντέρνας και της μεταμοντέρνας καθημερινότητας, καθώς επίσης και συγκεκριμένων προϊόντων πολιτισμού (κινηματογράφος, μουσική, τέχνη). Μέσω αυτών των αναζητήσεων επιχειρείται η δημιουργία ενός κριτικού πλαισίου υποδοχής του πολιτισμού και των ποικίλων του εκφάνσεων στην καθημερινότητα το οποίο μετατρέπει τους πολίτες από παθητικούς καταναλωτές σε κριτικούς συν-δημιουργούς πολιτιστικού νοήματος.

3.4. Τεκμήρια πολιτισμού: Μνήμη και προοπτική (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Αναζητώντας τα τεκμήρια του χθες στο σήμερα.
- Μνημεία: Χρήσεις και καταχρήσεις.

Σελίδα 19 από 23

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Τεκμήρια και σημερινή πολιτιστική δημιουργία.
- Συμβολή του ψηφιακού πολιτισμού.

Η πολιτιστική παραγωγή, όπως αποτυπώνεται στα διάφορα τεκμήρια τα οποία ενσωματώνουν μνήμες και πληροφορίες για παρελθόντες κόσμους, συνιστά πεδίο προβληματισμού και αναζητήσεων στην εν λόγω θεματική ενότητα. Η πολιτιστική κληρονομία, με τα υλικά και άυλα τεκμήρια που τη συνοδεύουν, η εθνική μνήμη η οποία εγκιβωτίζεται αλλά και διατρέχει την πολιτιστική παράδοση, καθώς και συλλογικές ταυτότητες που διαμορφώνονται με αναφορά στις «πολιτισμικές ρίζες», συγκροτούν αντικείμενα προβληματισμού και κριτικής προσέγγισης στα οποία ο φιλοσοφικός στοχασμός έχει σημαντικές συνεισφορές. Στην κατεύθυνση αυτή αξιοποιούνται θεωρητικές εργασίες από το χώρο των «πολιτισμικών σπουδών» ώστε να γίνουν καταληπτές οι ποικίλες διαστάσεις των ιστορικών τεκμηρίων και να διαμορφωθούν σχήματα ερμηνείας για τη γενικότερη επιτελεστική λειτουργία τους στο πλαίσιο των σύγχρονων συμφραζομένων. Η κατανόηση των ιστορικών τεκμηρίων επιχειρείται επίσης να ανασυσταθεί στα ιστορικά τους συμφραζόμενα, στο πως δηλαδή διάφορες γραπτές πηγές παράγονταν, κυκλοφορούσαν και διαβάζονταν στην εποχή τους. Στη μελέτη των πολλαπλών διαστάσεων που περιβάλλουν τα τεκμήρια πολιτισμού συγκαταλέγεται επίσης η εξέταση των θεσμικών παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών με τις οποίες επιχειρείται να διαφυλαχθεί με συστηματικό τρόπο η πολιτιστική κληρονομία και τα ιστορικά τεκμήρια (πολιτικές, νόμοι, λειτουργία μουσείων, νέες ψηφιακές τεχνολογίες, κ.λπ.).

4. Θεματικό Πεδίο 4: Η Πολιτεία και Πολίτης

(παραδόσεις και εργαστήρια 136 ώρες)

Στο πλαίσιο του εν λόγω θεματικού πεδίου αξιοποιείται ο φιλοσοφικός στοχασμός ώστε να προσεγγισθούν κριτικά ζητήματα που άπτονται της συλλογικής συνύπαρξης και των πολιτικών της διευθετήσεων. Η πολιτειακή οργάνωση και ο ρόλος του πολίτη, η κυβέρνηση των «δημοσίων υποθέσεων» ως τέχνη και επιστήμη, ως παραδειγματική συμπεριφορά και παιδευτική διαδικασία, συνθέτουν πεδία αναζητήσεων στα οποία η φιλοσοφική παρακαταθήκη είναι πλούσια σε γνωστικές συνεισφορές. Επίκεντρο των αναζητήσεων είναι η αξιολόγηση των σύγχρονων σχετικών ζητημάτων με τη γνωστική και εννοιολογική αρωγή της φιλοσοφίας.

Το θεματικό πεδίο αποτελείται από τις εξής 4 θεματικές ενότητες:

4.1. Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία; (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Ουτοπία vs Ου-τοπία.
- Ιδανική Πολιτεία και Σύγχρονη Πραγματικότητα.

Ποια είναι η ιδανική Πολιτεία; Μπορεί να υπάρξει; Ποια είναι ή μπορούν να είναι τα χαρακτηριστικά της; Πώς διαμορφώνονται στη σύγχρονη πραγματικότητα οι όροι με τους οποίους μπορούμε να φανταστούμε μια ιδανική Πολιτεία; Πόσο απέχει ή γειτνιάζει η σύγχρονη πραγματικότητα με το ιδεώδες της ιδανικής Πολιτείας; Τα εν λόγω ερωτήματα συνθέτουν τους βασικούς άξονες προβληματισμού που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας. Στόχος είναι η δημιουργία ερεθισμάτων με τη συνδρομή του φιλοσοφικού στοχασμού για την αποτίμηση του τρέχοντος πολιτειακού περιβάλλοντος και τη σχηματοποίηση ενός πιθανού περιγράμματος της ιδανικής Πολιτειακής θέσπισης και λειτουργίας που δικαιώνει την ενεργό συλλογική δράση για την υλοποίησή του.

Σελίδα 21 από 23

4.2. Από τον πολίτη της πόλης-κράτους στο σύγχρονο πολίτη (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Άτομο και Συλλογικότητα.
- Πρακτικά προβλήματα και ο ρόλος του ενεργού πολίτη: Ανισότητες, Μετανάστευση, Ανασφάλεια.

Στο πλαίσιο της εν λόγω θεματικής ενότητας εξετάζεται ο ρόλος και η θέση του πολίτη στις σύγχρονες συνθήκες και τα οξυμένα προβλήματα που τις χαρακτηρίζουν. Η κοινωνικοοικονομική ανισότητα, η ανασφάλεια, η μετανάστευση, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η διαρκής αβεβαιότητα ένεκα των συνεχών ανακατατάξεων, μετακινήσεων και αλλαγών συνθέτουν ταυτόχρονα το περιβάλλον και την ίδια τη μορφή των συγκρούσεων που άτομα και ομάδες βιώνουν, αναπαράγουν ή επιχειρούν να ανατρέψουν. Οι ίδιες παράμετροι επιδρούν καταλυτικά στη διαμόρφωση ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων με αποτέλεσμα η κατανόησή τους να συμβάλλει στην κατανόηση του σύγχρονου πολίτη και των πολλαπλών εντάξεων, ταυτίσεων και αποποιήσεών του.

4.3. Αρχές και αξίες της πολιτειακής παιδείας (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Παιδεία και δημοκρατική πολιτεία.
- Παιδεία, ηγεσία και δημοκρατική λογοδοσία.

Η εν λόγω θεματική ενότητα επικεντρώνεται στο ζήτημα της πολιτειακής παιδείας, τις αρχές και τις αξίες που τη συνθέτουν ως διαδικασία παίδευσης υπεύθυνων και ενεργών πολιτών. Η πολιτειακή παιδεία προσεγγίζεται επίσης ως διεργασία ανάδειξης ηγετών και τρόπων άσκησης της (κυβερνητικής) εξουσίας, ως διαδικασία άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δημοκρατική λογοδοσία. Στόχος είναι η διαμόρφωση εκείνου του θεωρητικού υποβάθρου όπου θα

Σελίδα 22 από 23

μπορεί να ιχνηλατηθεί το ιδεώδες της δημοκρατίας μέσα από την αξιοποίηση της πολιτειακής παιδείας και της εφαρμογής του στη σύγχρονη πραγματικότητα, συνθήκη η οποία επαναφέρει στο προσκήνιο το ζήτημα των αξιακών θεμελιώσεων της πολιτικής πράξης και ηγεσίας.

4.4. Η τέχνη (;) του κυβερνάν (20 ώρες μαθήματος και 14 ώρες εργαστηρίου)

- Η δημοκρατία ως ουτοπία, αξία και διαδικασία.
- Λήψη αποφάσεων και συλλογική βούληση.
- Κυβέρνηση και (δια)κυβέρνηση.
- Πολιτική και επίλυση συγκρούσεων.
- Αντιδημοκρατικές προκλήσεις στις σύγχρονες δημοκρατίες.

Το κεντρικό για την πολιτική σκέψη ζήτημα της "τέχνης του κυβερνάν" επιχειρείται να εξεταστεί -έστω και ακροθιγώς- στο πλαίσιο της εν λόγω θεματικής. Η πολιτική οργάνωση βάσει του δημοκρατικού προτύπου και αξιακού ιδεώδους εγείρει συνεχώς στο ιστορικό προσκήνιο το ζήτημα της πολιτικής ηγεσίας ως πηγή δράσεων για τη διευθέτηση των κοινωνικών συγκρούσεων, αλλά και τον συντονισμό της κοινωνικής συνεργασίας όποτε και όπου αυτή ανακύπτει. Ωστόσο, είτε πρόκειται για τέχνη είτε για τεχνική η οποία υπακούει σε επιστημονικές βάσεις, το ζήτημα της κυβέρνησης παραμένει δια μέσου των αιώνων θεμέλιο του Πολιτικού. Στη θεματική ενότητα αξιοποιείται ο σχετικός φιλοσοφικός στοχασμός ώστε να εξεταστούν οι ιστορικές απαντήσεις που διατυπώνονται σε σχέση με τα εν λόγω ζητήματα. Μέσω αυτής της ιστορικής αναδίφησης και γνωστικής οικειοποίησης επιδιώκεται να δημιουργηθεί περιβάλλον κριτικού στοχασμού για το σήμερα και των κρίσιμων προβλημάτων τα οποία χαρακτηρίζουν την εποχή μας από την άποψη της λειτουργίας του πολιτικού συστήματος και της δημοκρατίας.

Σελίδα 23 από 23

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης